

Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Horní Planá, okres Český Krumlov

Jiráskova 186, 382 26 Horní Planá

Identifikátor školy: 600 059 235

Termín konání inspekce: 30. květen, 1. – 3. červen 2005

Čj:	07-1263/05-4030
Signatura	og2zy104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Horní Planá je úplná základní škola, v tomto školním roce má 13 tříd s 268 žáky. Zřizovatelem školy je Město Horní Planá. Na 2. stupeň přichází část žáků z málotřídních škol v Černé v Pošumaví a v Nové Peci. Z nabídky vzdělávacích programů škola zvolila program Základní škola.

Součástí školy je od 1. 12. 2002 také dvojtřídní MŠ se školní jídelnou. V letošním roce bylo přijato 54 dětí. Provoz MŠ je stanoven od 6:30 do 16:30 hodin.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- personální a materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní a v mateřské škole
- průběh a výsledky vzdělávání v mateřské škole, v anglickém jazyce v 5. ročníku, v tělesné výchově v celé škole a v přírodovědných předmětech na 2. stupni
- využití informační a komunikační techniky ve výuce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve složení pedagogického sboru v základní škole došlo od minulé inspekce ke značným změnám. Nastoupilo několik nových vyučujících, z nichž jen část zatím splňuje podmínky odborné kvalifikace. Někteří nekvalifikovaní učitelé si vzdělání doplňují vysokoškolským pedagogickým studiem. Pracovní úvazky ředitel stanovuje promyšleně, řídí se odborností a schopnostmi jednotlivých vyučujících. Všechny tři učitelky v mateřské škole splňují požadavky odborné kvalifikace a velmi dobře se doplňují. Vedením tohoto úseku je pověřena vedoucí učitelka, která zodpovídá za výchovně-vzdělávací činnost včetně zpracování školního vzdělávacího programu. Skladba pracovních úvazků v mateřské škole je efektivní jak z hlediska zajištění provozu, tak i vzhledem k bezpečnosti dětí a zohlednění jejich individuálních potřeb.

Zajištění provozu školy vychází z funkčního organizačního řádu, ve kterém je určena jmenovitá zodpovědnost jednotlivých pracovníků. Informační systém je pružný v jednotlivých úsecích, zřídka je zařazeno společné jednání všech pracovníků školy. Porady vedení nejsou pravidelné, podle aktuální situace projednává vedoucí učitelka MŠ s ředitelem potřebné záležitosti. Zřejmá je vzájemná důvěra a vstřícné chování. Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, která se zabývá hodnocením výsledků výchovy a vzdělávání žáků i organizačními záležitostmi. Metodické orgány ve škole nejsou zřízeny, ale učitelé příbuzných předmětů neformálně spolupracují. Začínající vyučující mají stanovené zkušené uvádějící učitele, vzájemná spolupráce je účelná.

Kontrolní činnost ředitele školy i jeho zástupkyně je průběžná, zaměřuje se zejména na začínající pedagogy a učitele s kratší praxí. Z hospitačních záznamů je zřejmé, že vedení školy zná dobře práci svých podřízených. Opatření, která jsou přijímaná na základě kontrolní činnosti, jsou účinná. Velkou pozornost věnuje vedení školy získávání dalších kvalifikovaných pedagogů. V tom je nápomocen i zřizovatel (možnost přidělení služebního bytu).

Kontrolní a hospitační činnost v mateřské škole vykonává průběžně vedoucí učitelka. Má velmi dobrý přehled o úrovni vzdělávání i o potřebách individuálního přístupu k jednotlivým dětem. V pracovním týmu oceňuje zejména zodpovědnost a spolehlivost, sama jde příkladem.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zcela v souladu s aktuálními i perspektivními potřebami školy. Většina z nich získala certifikáty v kurzech zaměřených na informační technologie, řada z nich se již dlouhodobě účastní akreditovaných kurzů zaměřených na alternativní metody výuky (Čtením a psaním ke kritickému myšlení, Dokážu to). V současné době je vzdělávání směřováno k tvorbě školního vzdělávacího programu. Pro sebevzdělávání mají učitelé k dispozici odbornou literaturu. Získané znalosti a zkušenosti pedagogové využívají ve výuce. Rovněž další vzdělávání pedagogických pracovníků v mateřské škole probíhá soustavně a pozitivně se promítá do života školy.

Personální podmínky vzdělávání jsou celkově velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola sídlí ve dvou budovách - v Jiráskově ulici 2. stupeň a vedení školy, ve Švermově ulici pak třídy 1. stupně. Přírodovědné předměty na 2. stupni jsou vyučovány v kmenových třídách nebo v polo odborné učebně, která sousedí s kabinetem chemie a fyziky. Není v ní však téměř žádné speciální vybavení, které by umožňovalo provádět složitější demonstrační pokusy či laboratorní práce. Žákovský nábytek v kmenových třídách je postupně obnovovaný, v některých třídách je značně poničená podlaha. Estetická úroveň učeben je rozdílná. Některé působí velmi příjemným dojmem, vypovídají o životě třídy a seberealizaci žáků, jiné jsou strohé a neosobní.

V hodinách přírodovědných předmětů a anglického jazyka žáci pracovali s vhodnými učebnicemi, v menší míře byly využívány názorné pomůcky.

Pro výuku tělesné výchovy nemá žádná z budov školy vlastní tělocvičnu, pouze u 1. stupně je malé sportovní hřiště, které umožňuje provádění některých základních tělovýchovných činností. Využívány jsou neupravené venkovní terény včetně bývalého hřiště. Za nepříznivého počasí probíhá výuka v městské sportovní hale. Oba prostory jsou však značně vzdálené zejména pro žáky 2. stupně a výuka musí být organizována ve dvouhodinových celcích. Základního tělovýchovného náčiní a pomůcek je ve škole málo. Na velmi dobré úrovni je naopak vybavení školy běžeckými a sjezdovými lyžemi, které jsou využívány za příhodných klimatických podmínek v zimních měsících ve výuce a jsou rovněž žákům zapůjčovány pro lyžařský výcvik.

Pro potřeby mateřské školy slouží samostatná budova s pěknou zahradou. V posledních letech prošla významnou modernizací a splňuje závazné hygienické požadavky. Každá třída má hernu s menší jídelnou a odpovídající hygienické zařízení. Nábytek a základní vybavení je převážně starší, pečlivě udržované. Průběžně dochází k jeho obměně. Vcelku škola poskytuje bezpečné a estetické prostředí s odpovídajícími světelnými a tepelnými podmínkami. Hraček, pomůcek a knih pro děti je dostatek, jsou pořizovány uvážlivě a se zřetelem na pedagogické a estetické hodnoty. Škola má klavír, kytaru a kvalitní audiovizuální techniku.

Školní zahrada je členitá, udržovaná a velmi inspirující pro spontánní aktivity dětí. Je zařízena novými dřevěnými sestavami, altánem a houpačkami, dokončuje se malé hřiště. Mnohé vzdělávací činnosti jsou při vhodném počasí přeneseny ven.

Škola hospodárně nakládá s majetkem, uvážlivě přistupuje ke změnám, úpravy a vybavování probíhají koncepčně.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Základní škola pracuje podle schváleného učebního programu Základní škola čj. 16 847/96-22 včetně úprav a doplňků. Na 2. stupni mají žáci vzhledem k velikosti školy široký výběr volitelných předmětů, některé z nich jsou vyučovány ve skupinách složených z žáků tří ročníků. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mají vyučující vypracovány individuální vzdělávací programy. Výuka je doplněna projekty, které přispívají zejména k osobnostní výchově žáků a probíhají ve spolupráci s partnerskými školami v Rakousku a v Německu,

Mateřská škola má zpracován školní vzdělávací program v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání (MŠMT čj. 32 405/2004-22). Vychází z podrobné analýzy podmínek vzdělávání a místních možností. Je vyvážený, dodržuje specifika předškolního věku a vede k respektování osobnosti dítěte. Umožňuje volbu z více možností, zohlednění individuálních zájmů dětí a tvořivé přístupy učitelek. Mezi priority patří získávání přímých zkušeností v přírodě a poskytování individuální péče přiměřeně orientované k prevenci školních obtíží. Materiál zahrnuje rovněž celoroční rozvrh mimořádných akcí pro děti a rodiče, výletů a společenských příležitostí. Třídní vzdělávací programy rozpracovávají tematické celky do konkrétních činností a specifických cílů.

Povinná a fakultativní dokumentace základní i mateřské školy je řádně vedena a prokazatelně dokládá naplňování vzdělávacích záměrů. Plnění osnov v základní škole je kontrolováno vedením školy při hospitační činnosti a při jednání pedagogické rady. V přehledech výchovné práce jednotlivých tříd mateřské školy lze vysledovat plnění příslušného programu.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu vychází z reálných možností školy, začátek vyučování je přizpůsoben dopravním spojům. Rozvrh hodin respektuje zásady psychohygieny a vyhlášku o základní škole.

Z psychohygienického hlediska je předškolní vzdělávání dobře organizované. Denní program zahrnuje podporu poznávacích zájmů dětí, hry a spontánní činnosti, pohybové aktivity, pobyt venku. Důraz je kladen na aktivní účast dítěte v činnosti, smyslové vnímání a prožitkové učení. Dobře funguje pitný režim a individuální přístup ke stravování i odpočinku.

Výchovné poradenství je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu. Výchovná poradkyně spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, rodiči žáků a třídními učiteli. Velká pozornost je věnována prevenci negativních jevů. Její součástí jsou „stmelovací pobyty“ pro žáky 6. ročníku a nabídka volitelného předmětu sociální a osobnostní výchova.

Informace o průběhu a výsledcích vzdělávání se rodiče žáků základní školy dozvídají běžnými způsoby na třídních schůzkách, prostřednictvím notýsků a žákovských knížek, v nutných případech osobním kontaktem. Rovněž mateřská škola dbá na vzájemně dobré vztahy s rodiči. Průběžně je informuje o výsledcích vzdělávání i potřebách školy.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech v základní škole

Anglický jazyk

Výuka anglického jazyka jako povinného předmětu probíhá v současnosti pouze v 5. ročníku. V 8. ročníku je organizována jako volitelný předmět. Na 1. stupni ZŠ vede výuku kvalifikovaná učitelka s jinou aprobací, pro výuku jazyka absolvovala kurzy. Volitelný předmět v 8. ročníku po odchodu vyučujícího v dubnu tohoto roku dočasně učí učitelka bez

příslušné aprobace. Hospitace proběhly ve výuce 5. ročníku.

Sledovaná výuka byla vedena věcně a odborně správně. Vyučující používala angličtinu v přiměřené míře. Materiální zajištění odpovídalo probírané látce, využívána byla magnetofonová nahrávka i pomocné materiály. Organizace výuky byla plynulá, použité formy a metody práce byly v souladu s požadavky vzdělávacího programu. Zařazena byla frontální i skupinová práce, hodiny obsahovaly všechna složky jazykové výuky. Vyučující se snažila o rozvíjení komunikativních dovedností žáků, k práci je vhodně motivovala. Dílčí drobné nepřesnosti se objevily ve výslovnosti některých slovíček, v závěrech hodin pak již nezbyval prostor pro závěrečné shrnutí probírané látky, případně celkové zhodnocení hodiny.

Pravidla komunikace byla jasně stanovena a dodržována, průběžné hodnocení výkonů žáků bylo objektivní a pozitivně motivované.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Přírodovědné předměty a matematika na 2. stupni

Pouze část hodin matematiky vyučuje učitelka s odpovídající aprobací, ostatní předměty (chemii, přírodopis, fyziku) učitelé s příbuznou aprobací nebo bez odborného vzdělání. Chybějící odborná způsobilost a zejména krátká pedagogická praxe částečně ovlivnily kvalitu výuky.

Hodiny probíhaly v kmenových třídách nebo v polooborné učebně fyziky a chemie. Názorné pomůcky byly využívány ve výuce poměrně málo.

Cíle stanovené ve sledovaných hodinách byly přiměřené schopnostem a možnostem žáků. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata, část vyučujících vhodně využívala mezipředmětové vztahy. Informace byly žákům předávány většinou v potřebném obsahu a rozsahu, věcně i odborně správně a v přiměřeném tempu.

Struktura vyučovacích hodin převážně odpovídala probíranému učivu a vzdělávacím cílům. Vyučující využívali jak tradičních frontálních metod výuky, tak i skupinové práce či samostatné práce s informacemi. V některých hodinách se vyskytly dílčí nedostatky v oblasti didaktiky předmětu související s krátkou praxí vyučujícího.

Motivace byla spojena s výběrem problémových a zajímavých úloh z praxe, slovním hodnocením, povzbuzením a oceněním aktivity žáků. To se projevilo zejména u vyučující s delší praxí. V některých hodinách bylo využito pouze slovní uvedení do nové problematiky bez použití názorných ukázek. To bylo však pro většinu žáků náročné a efektivita učení pak byla nižší.

Komunikace vyučujících s žáky byla převážně vstřícná a otevřená, v některých třídách však nebyla jasně stanovena a akceptována její pravidla. Učitelé vedli žáky ke správnému užívání odborné terminologie. Prostor pro rozvoj komunikativních dovedností, schopnost diskutovat a obhajovat vlastní názory byl vytvářen pouze v části sledovaných hodin.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech byly hodnoceny jako dobré.

Tělesná výchova

Na 1. i 2. stupni učí předmět vyučující s odbornou kvalifikací, část výuky na 2. stupni pak dočasně vyučující bez příslušné aprobace. Z organizačních důvodů proběhly hospitace na 2. stupni u této vyučující.

Z prostorových podmínek je organizována výuka v dvouhodinových celcích, což spolu

s dlouhými přesuny na sportoviště negativně ovlivňuje její psychohygienu. Plnění jednotlivých tematických celků je také značně odvislé od počasí. Hodiny byly vcelku zajištěny odpovídajícím množstvím potřebného náčiní.

Výuka na 1. a 2. stupni se značně lišila. Vyučující mladších žáků se vcelku dobře dařilo hodiny organizačně připravit. Průběh nácviku jednotlivých činností byl plynulý, metodicky správně vedený. Bylo patrné, že žáci postupně získávají správné pohybové dovednosti a návyky, vhodně byly zařazovány relaxační aktivity. Přesto na konci cvičebního celku byla na žácích patrná únava, rovněž jejich schopnost soustředit se na prováděná cvičení již byla nižší. Ve výuce starších žákyň se více projevila chybějící aprobace vyučující. Organizačně a metodicky se jí přes snahu nepodařilo zcela optimálně zvládnout, zapojení žákyň do výuky nebylo rovnoměrné. Použité metody byly málo efektivní.

Motivační stránka výuky byla výraznější u mladších žáků, hodnocení výkonů v průběhu výuky bylo v obou případech převážně pozitivně laděné.

Průběh a výsledky vzdělávání v tělesné výchově byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání ve spontánních a řízených činnostech mateřské školy

Program mateřské školy byl přiměřený, činnosti spontánní a řízené se vyváženě doplňovaly. Učitelky vždy s porozuměním reagovaly na potřeby dětí. Děti spontánně vytvářely proměnlivé herní skupiny, využívaly celý prostor, zodpovědně zacházely s pomůckami a hračkami. Současně měly nabídku tvořivé práce, do které se rády zapojily. Blok didakticky zacílených činností motivačně navazoval na spontánní aktivity dětí, byly v něm zahrnuty rozmanité činnosti přiměřené věku. Poznávání a procvičování probíhalo v běžných situacích s důrazem na prožitkové učení. V pohybových aktivitách převažovala přirozená cvičení, méně pozornosti bylo věnováno návykům správného držení těla. Při pobytu venku připravily učitelky vhodný program s ohledem na počasí a situaci dětí. Pro pohybově rekreační činnosti volily bezpečné místo a pomůcky. Děti měly možnost volného pohybu a her s prostupností obou tříd, samostatně využívaly různého náradí. Učitelky promyšleně zajišťovaly dohled a pomoc, aniž omezovaly aktivitu dětí. Společná oslava Dne dětí na zahradě vedla současně děti k postojům sounáležitosti a vzájemné ohleduplnosti.

Spontánní činnosti byly převážně na vynikající úrovni, řízené činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole

Výchovně-vzdělávací činnost všestranně rozvíjí schopnosti dětí a vytváří předpoklady pro úspěšné vzdělávání v základní škole. Denně je do programu zařazeno cvičení a četba dětských knih. Děti si osvojují pravidla společného života, rozvíjejí své schopnosti učit se a získávají povědomí o světě kolem sebe, jeho hodnotách a tradicích. Jsou přiměřeně sebevědomé a samostatné, respektují jeden druhého a vzájemně si pomáhají. Dovedou spolupracovat, vyjednávat, rozhodovat. S dospělými komunikují ve zdvořilé, partnerské rovině. Kulturně stolují a vhodně se podílejí na práci při prostírání a úklidu stolu. Na veřejnosti uplatňují základní dovednosti společenského vystupování a opatrnost při pohybu na komunikacích i v terénu. Úroveň řeči odpovídá věku dětí, učitelky věnují jazykovému rozvoji patřičnou péči.

Pravidelné jsou pěší vycházky do přírody a podle možností i výlety do vzdálenějšího okolí za kulturou a poznáváním. V oblasti jemné motoriky učitelky cílevědomě pečují o průpravu ke školním dovednostem.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ke sledování výsledků vzdělávání škola používá především vlastní testy a písemné práce. Pro srovnání s obdobnými školami jsou v 5., 7. a 9. ročníku zadávány komerční testy. Žáci školy se účastní řady předmětových olympiád a soutěží.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou v mateřské škole hodnoceny jako velmi dobré, v základní škole mají ve sledovaných předmětech dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Využití informační a komunikační techniky ve výuce“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce, která probíhá i v dalších základních školách, budou souhrnně zveřejněna ve výroční zprávě ČŠI o školním roce 2004/2005.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina (bez čj.) vydaná Městem Horní Planá dne 22. 10. 2002 s účinností od 1. 12. 2002
2. Rozhodnutí čj. 31 423/03-21 ze dne 7. 1. 2004, kterým Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2004
3. „Organizace školního roku 2004-2005 ZŠ Horní Planá“
4. Záznamy z hospitační činnosti vedení školy
5. Výroční zpráva za školní rok 2003/2004
6. Doklady o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
7. Zápis z pracovních porad ve školním roce 2004/2005
8. Řád školy bez udání data
9. Zápis z pedagogických rad, šk. rok 2003/2004 a 2004/2005
10. Katalogové listy ve školním roce 2004/2005
11. Třídní knihy všech tříd ve školním roce 2004/2005
12. Tematické plány pro školní rok 2004/2005
13. Učební plán ZŠ pro školní rok 2004/2005
14. Rozvrh hodin ve školním roce 2004/2005
15. Školní vzdělávací program MŠ pro školní rok 2004/2005 s názvem Rok v mateřské škole
16. Přehled výchovné práce obou tříd MŠ ve školním roce 2004/2005
17. Školní řád mateřské školy
18. Evidenční listy dětí docházejících do MŠ ve školním roce 2004/2005
19. Přehled docházky dětí ve školním roce 2004/2005
20. Záznamy o pedagogické diagnostice v MŠ, „Pokroky dětí“

ZÁVĚR

Škola je zodpovědně řízena, vedení dlouhodobě usiluje o kvalitní personální obsazení. V posledních letech prochází pedagogický sbor generační obměnou. Učitelé k práci přistupují zodpovědně a se zájmem na dalším odborném růstu. Jejich další vzdělávání probíhá soustavně a efektivně se promítá do praxe. Organizační struktura je jasná, kompetence pracovníků jsou přesně vymezeny, spolupráce je založena na důvěře a respektu.

Prostorové a materiální podmínky umožňují plnit zvolené vzdělávací programy. Výrazně lepší materiální zajištění má mateřská škola a 1. stupeň základní školy. Pro kvalitní a moderní výuku přírodovědných předmětů na 2. stupni chybí vhodně vybavená odborná učebna. Dlouhodobým problémem je výuka tělesné výchovy, protože škola nemá vlastní tělocvičnu ani venkovní sportoviště.

Škola nabízí důvěryhodné prostředí a partnerský přístup k žákům. Učitelé věnují velkou pozornost rozvoji klíčových kompetencí žáků, ve výuce se snaží uplatňovat současné přístupy. Kvalita předškolního vzdělávání má velmi dobrou úroveň, sledované předměty na základní škole mají dobrou úroveň. Zde se promítá obměna pedagogického sboru i v průběhu roku a krátká praxe některých vyučujících. Klíma školy je vstřícné, výrazná pozitiva byla zaznamenána v sociální a osobnostní výchově žáků.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrý (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Alena Stachová
Členové týmu	Mgr. Miroslav Doležal
	Mgr. Daniela Petrová
	Ing. Josef Fousek
	Milena Švarcová

V Českých Budějovicích dne 21. června 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Dukelská 23, P. O. Box 36, 370 21 České Budějovice. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 28.6.2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jiří Šíma

.....

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Městský úřad Horní Planá, Náměstí 54	2005-07-12	07-1263/05-4030

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.